

Q. B. V
SPECIMEN ACADEMICUM

DE

SYNCRETISMO PHILOSOPHICO,

QVOD

*CUM CONSENSU AMPLIS. FACULT. PHILOS. IN REGIA
AD AURAM ACADEMIA*

PRÆSIDE,

MAG. CAROLO
MESTERTON

LOG. & METAPH. PROFESSORE REG. & ORDIN.
Facult Philos. h. t. Decano

PUBLICO BONORUM EXAMINI SUBMITTIT

CAROLUS JERFVELIN,

BORGOA-NTLANDUS.

In auditorio Acad. Aboënsi, maximo
ad diem XVI. Junii H. A. M. S. MDCCL!

ABOÆ,

Excud. JOH. KÆMPE, Reg. Acad. Typogr.

S:æ R:æ M:tis

MAGNÆ FIDEI VIRO,

Reverendissimo Patri ac Domino,

D^N. JOHANNI
NYLANDRO,

Dicæceſeos Borgoëſis

EPISCOPO

Conſiſtorii ibidem

PRÆSIDI

Gymnaſii Scholarumque

EPHORO

Eminentiffimo Graviffimo Adcuratiffimo

MÆCENATI SUMMO.

Opusculum hoc levidenſe, in grati animi teſtimonium, & ſubmiſſæ venerationis documentum, ob inſignem favorem, ſumma animi ſubmiſſione, dat, dicat & conſecrat

REVERENDISSIMI NOMINIS TUI

Humillimus Clienſ

CAROLUS JERFVELIM.

Kongl. Maj:ts Ero. Tjenare och Capitain wid Rylands
Cavallerie Regemente

Wahlborne GERR

GUSTAF SILFWERSWAHN,

Göggunstige Gynnare.

Närstigen framter sig den dagen på hwilken jag får tillfälle, at i
huset framhafwa och för Edra ägon Wålborne Herre, ställa
den högachtning och wördnad, som hittills uti mit sine fördold legat.
Eder har behagat Wålborne Herre, alt istån den tid jag hade ä-
ran at så mistas uti Edert förnåma hus, med besynnerlig Hög-
gunst och ynnest mig omfamna; hwarsföre jag ständigt både skal
och bör wörda en sådan hög gunst, samt wid alla tillfällen wisa
den högachtning mit inra hysar för en så stor Gynnare. I anseende
hwartil jag och fördristar mig at upoffra Eder Wålborne Herre,
detto mit första Academiska arbete, ödmjuk anhängandes at det gun-
stigt må blifwa uptagit, och at samma höga gunst och ynnest som
Wålborne Herren härtils mig bewist, än framdeles må mig weder-
faras. Hwaremot min innerliga önskan altid skal wara, det den
Högsta måtte förumna Wålborne Herren med hela förnåma Hu-
set så mycken lyfsalighet som mit inre öfverhörigen af den Högsta
skal utbedia.

Wålborne GERR Capitains

Ödmjukaste tjenare

CAROLUS JERFVELIN.

Viro Perquam Reverendo atque Doctissimo;
Dn. ANDRÆ HERM. GYLLING,
Comministro in Pargas laudatissimo, Patruī loco colendo
Iuspiciendo.

Tibi Patruē honoratissime cui prolixè obstrictus sum ob multa
favoris & benevolentiae documenta, primitias hasce quales-
cunque studiorum, in signum debitae observantiae, nec non spem
ulterioris favoris cum calidissimo voto protua tuorumque perenni
incolumitate & flore devoveo.

Nominis Tui

Observantissimus cultor

CAROLUS JERFVELIN.

Handelsmannen uti Borgå, Sögwålactad

Herr JOHAN WULFRAT,

Min käresta Fader.

Edra min käresta Fader emot mig wista kärleks och wälwillsiga
hens prof, äro så många at jag dem ej hinner eller kan upprä-
tna. Ty då jag uti mina ännu unga och späda barna är mi-
ste min kära Fader, antogen I min huldasta Fader, efter Guds
besynnerliga sticelse, hans rum så, at Eder Faderliga omsorg
utplånade all hogkomst af den förra olyckan. I min käresta Fa-
der hafwen intet underlåtit at meddela mig mogna råd, jämte ro-
gnaste förmaningar at flitelig åska mig i dygd och bönwett. Ej
heller hafwen I min Fader spart dertill nödig kostnad. Men som
hos mig ingen ting finnes hwarmed jag allt detta kunde wedergå-
la, beder jag ödmjukeligen, at I min käreste Fader gunstigt ansen
denna min första lärospån, hwilken jag Eder til prof af et årkans-
slofukt och tacksammt sinne upoffrar. För öfrigt skal jag så länge
jag lefwer uti et wördsamt minne behålla Edra wälgjeringar samt
anropa den milda Guden at han wille förlåna mina kära För-
äldrar mycken sálhet, och låta Eder annalkande ålderdom åga
den grönskande åldrens kraft, förmågo och hälsa, samt bekröna
Eder med all sálhet, hwilket ånskar

Min käreste Faders

lybbigste Son

CAROLUS JERFVELIN.

§. I.

Qui de Syncretismo Philosophico non nulla
Commentari proposui, apprime duxi necessari-
um, quid sit Syncretismus in genere pramitte-
re. Syncretismi vocem a Cretensibus proflu-
xisse notissimum est. Illi enim cum nullum haberent
hostem externum, mutuis se invicem bellis lacerarunt,
externo vero hoste eos invadente, ad commune pericu-
lum propulsandum vires mox conciliaque consociabant.
A re militari, primum ad res Theologicas, deinde &
Philosophicas, doctorumque virorum aliorum sententias
inter se conciliare annitentium studia vox ista transla-
ta est. In rebus Theologicis hac voce primum usum
fuisse Pareum in Irenico suo, sufficiat notasse. Variæ
hujus vocis sunt significationes, primo namque Syn-
cretistarum nomine veniunt, qui dissentientes toleran-
dos ferendosque Svadent, indignum nomine Christia-
no arbitantes ideo odio aliquem prosequi, quod di-
versam a nostra foveat sententiam. Sed & hi non u-
nius ejusdemque generis sunt. Etenim quidam do-
cent omnes dissentientes quæcumque demum foveant
opinionem esse tolerandos. Alii contra quosdam. Sunt
etiam qui tolerantiam ideo Svadent, ut Cretensium mo-

re, animi & arma conjungentur. Sunt qui idem in votis habent, ut rerum publicarum tranquillitati & quieti ita consulatur. Ast sunt etiam qui ideo in hanc sententiam pedibus eunt, quod veritas in abscondito lateat omnisque opera quæ in aliorum erroribus redarguendis aut dissentientibus convincendis insumitur pereat fructuque omni destituatur. Denique nonnulli, quod omnes homines fingero tenerrimoque amore ex Christi præcepto prosequantur, religioni sibi ducunt insurgere contra eos, qui diversas mente de quibusdam dogmatibus conceperunt opiniones. Altera vocis significatio non ad tolerantiam sed ipsam dogmatum aut sententiarum conciliationem pertinet. Namque quibusdam non satis est, tolerare dissentientes, sed in eo omnem operam collocant ut ostendant eorum non discrepare sententias sed unum idemque eos docere quamvis revera dissentiant, aut inomnibus aut præcipuis, saltem ipsis principiis, atque hos præcipue Syncretistarum nomine nunc indigitamus. Cum vero reperiuntur homines qui in omnibus Divinæ humanæque eruditionis partibus hoc conciliationis officio fungi voluerunt, posset iste Syncretismus in Criticum, Theologicum, Juridicum, medicum, ac philosophicum dispesci. Nos vero de ultimo illo sive philosophico in præsentī opusculo agere modo constituimus, interim Te B. L. rogamus, velis ea quæ circa nobilem hanc materiam proferre valemus æqui Bonique consulere.

§. II.

Cum quidam Philosophos cum Scriptura Sacra, alii vero Philosophos inter se conciliare aggressi sunt, eos in duas classes dispescere possumus. Quod ad priores attinet, primum forte locum inter illos vin-

prio-

dicabunt sibi Hermetici atque Chymici. Horum vero nonnulli, ut ostendant cum Physiologia Mosaica accurate sua dogmata convenire, eo usque progrediuntur, ut mundum a Deo Chymica quadam ratione productum asserant. Hos exipiunt autores Christiani primitivæ Ecclesiæ, quorum quidam Platonem seqvabantur, alii Porticum redolebant, nonnulli Pythagoræ præcepta plurimi faciebant, utque vel auctoritati horum suorum præceptorum consulerent, vel etiam reliquos gentiles ad fidem Christianam perducerent, dogmata eorum conciliare cœperunt cum Scriptura Sacra. Sufficiat ex multis unicum adducere Clementem Scilicet Alexandrinum, is ideas Platonicas, materie æternitatem, continuam & æternam mundorum successionem ex Scriptura Sacra confirmare annititur. Sed nec desunt ex recentioribus qui hoc ipsum aggressi sunt. Præcipuus autem eorum fuit Cardinalis Bessarion qui in libro, quem contra calumniatorem Platonis Scripsit, non diffitetur speciem quandam nostræ religionis in Platone fuisse, Platonemque in multis cum Scriptura Sacra consensisse. Præter hunc, Livius Galantus viginti lib.
6 ros conscripsit, sub titulo Christianæ Theologiæ cum Platonica comparatio.

§. III.

Cum vero Platonis autoritas in Scholis decreſcere Aristotelis autem accreſcere cœpit, in eo omnibus viribus incumbabant aſſecſæ, quo, vel ejus perennitati vel auctoritati proſpicerent, ut eum cum Scriptura Sacra convenire ostenderent. Eos numero multos fuisse testatur tam Theologia quam Philosophia Scholaſtica, quæ nihil aliud est quam confuſum Chaos ex permixtione Scripturæ Sacræ & Aristotelis ortum

4
ducens. Thomas de Aquino cæteris viam præivit, qui Aristoteles verba haud raro ad Ecclesiam vel tolerabilem sensum trahit teste Joh. Bapt. Crispo. Fuerunt etiam nonnulli qui, dispersis jam tenebris Scholasticis, placitis philosophi nimis addicti, ad conciliandum hunc cum Scriptura Sacra iterum animum adiecerunt. Eminent inter hos Joh. Zeisoldus in Jenensi quondam Academia Professor haud incelebris, is in Tractatu de Aristotelis in illis quæ ex lumine naturæ innotescunt, cum Scriptura Sacra consensu ab eoque apparente dissensu, id maximo Studio agit ut ostendat Aristotelem tam in Theologia naturali quam Physiologia ea Tractare quæ Scripturæ Sacræ consentanea sunt. Hinc contendit eum jam suo tempore docuisse quicquid Theologi de Dei infinitate omnipræsentia cæterisque attributis docent:

Nec ignorasse, quæ de Angelis proferunt, quia libro VI. Meth. dicit, oportet sane esse substantias immateriales actu. Immo intrepide affirmare ausus est Aristoteli non tantum creationem mundi cognitam fuisse, verum etiam quemadmodum a Mose Gen. I. capite describitur.

S. IV.

PRÆTER Platoniceam atque Aristotelicam celebres olim maxime fuisse Secta Epicurea atque Stoica. Prior illa cum dogmata impiissima & Scripturæ Sacræ e diametro adversantia in se contineret, paucos inter recentiores habuit, affectas, & nemo quidem, quantum notum est hanc cum Scriptura Sacra conciliare aggressus est, præter nonnullos Neo-Epicureos qui vestigia doctrinæ atomorum in Mose quærere non dubitarunt. Posteriores illam seu Stoicam quod attinet, illam mul-

multos habuisse conciliatores vel exinde concludi posse existimaverim, quod multæ hæreses inveteri Ecclesia ex Stoicæ Philosophiæ cum religione Christiana commixtione ortum duxerint. Unicum tantum hujus conciliationis afferam exemplum. Quis nescit quantam adhibuerat curam Justus Lipsius in hac Philosophia ordinanda atque polienda. Cum vero deprehenderet illam dogmata quædam ejusmodi in se continere quæ a religionis Christianæ indole plane abhorrerent; remedium huic malo invenit, effataque Stoicorum in mitiorem sensum trahit. Sic fatum illud Stoicum impietatum Sentinam Lipsius ab ipsa providentia non differre, intempestivo conciliandi Studio abreptus, asserit. Inter recentiores Philosophos Sectarumque conditores eminet Renatus Cartesius, qui Multos & Sectatores & adversarios nactus est. Hi ad invidiam novæ huic Philosophiæ conflandam, nunquam non clamitabant, nova eam alere monstra, mox eruptura, & eadem haud temere reparandam religioni Christianæ illatura, immo eam Scripturæ Sacræ refragari e diametro. Jam intellexerunt sectatores Cartesii ad istas criminationes repellendas sua interesse, ut evincerent cum Scriptura Sacra quam optime conspirare novam hanc Philosophiam. Unicum tantum autorem Physiologiam Mosaicam cum Cartesiana conciliare annitentem in medium sistam. Est is Johann. Amerpœl, edidit ille librum titulo, Cartesius Mosaicans, sive evidens & facilis conciliatio Philosophiæ Cartesii cum historia creationis, primo capite Geneseos per Moysen tradita. In quo libro totum caput percurrit, Moysenque cum Cartesio bellissime convenire ostendere conatur. Possemus adhuc multa dicere de Gvillhelmi Wistoni nova
Tel-

Telluris theoria, ut & Thomæ Burnetti viri doctissimi, Telluris Theoria Sacra & Archeologia Philosophica, eaqve convenientia quam uterqve cum Geogonia Moſis ſibi pollicetur; Sed non vacat nobis in hæc inquirere prolixius, ad alia jam Properandum eſt. Ex hac Scripturæ Sacræ cum Philoſophorum Placitis commixtione, non potuit non duplex oriri incommodum. Primo namqve Scripturæ Sacræ verum & genuinum ſenſum haud raro perverterunt: deinde etiam philoſophorum eorum ſenſum depravarunt ad Scripturam Sacram Philoſophiam eorum inflectendo.

§. V.

JAm pervenimus ad conciliatores Philoſophorum inter ſe. Quamvis Chemicorum philoſophandi ratio ab aliarum ſectarum multum differat, non tamen defuerunt qui illos cum aliarum Sectarum Philoſophis in concordiam vocare, anniſi ſunt. Sic Hypocratem Chymicum Otto Tachenius Scripſit. Quamvis Sennertus de Chymicorum cum Ariſtotelicis & Galeno conſenſu & diſſenſu ſe commentaturum eſſe promiſerat; tamen hoc ipſo aliorum in ſe provocavit calamos, qui eum Chymicorum principiis nimis indulgiſſe, tamqve infeliciter Ariſtotelicos & Galenicos cum Chymicis conciliaſſe contendebant, ut Ariſtoteliciæ atqve Galenicæ doctrinæ fundamenta potius everterit. Inter Græciæ Philoſophos Platonici, Ariſtotelici, Epicurei atqve Stoici maxime celebres fuere & de palma ſepius inter ſe contenderunt. Neminem licet ſcimus qui quatuor hæc Sæctas conciliare tentarat: quamvis de Platoniorum Ariſtoteliorum & Epicureorum ipſorumqve Chymicorum conſenſu in principiis rerum naturalium commentatus ſit Joh. Bapt. du Hamel, & Antonius Aſchalonita primus ille Ariſtotelis

telis atque Platonis conciliator, Stoicos etiam in concordia hujus Philosophicæ Societatem admiserit, non tamen defuere qui quosdam horum conciliare aggressi sunt. Epicureos atque Stoicos qui maxime distare videbantur in concordiam vocare multi laborarunt. Inter recentiores hoc ausus est Bernhardus a Malincrot, in discursu de summo hominis bono, cujus in frontispicio proficitur præcipuam sibi curam fore, ut Stoicos & Epicureos qui vel maxime omnium diffidere putentur conciliaret. Id quidem observamus Stoicorum cum reliquis imo ipsis Epicureis conciliationem non tam difficilem esse ut quidem videri possit, cum Stoici, uti eruditis observatum est fuerunt verborum captatores.

§. VI.

Platonem atque Aristotelem quod attinet, fuerunt illi Scholarum sibi invicem admodum repugnantium autores, eos tamen non obstante hoc, per plurimi in concordiam reducere annisi sunt. Primus itaque uti jam §. præcedenti dictum est Antiochus Aschalonita fuit quem ambitio ad hoc faciendum coëgit, quo is dein novæ sectæ auctor haberetur. Platoniorum tamen quibusdam hæc utriusque Philosophi conciliatio ita displicuit, ut scriptis eam quoque impugnarent. Sic Atticus quidam qui sub Nerva vexisse legitur de Platonis atque Aristotelis dissensu multa disseruit. Taurus qui vixit tempore Antonii Pii de differentia Platonis & Aristotelis librum scripsit, & alium de discrepantia Platoniorum & Stoicorum, unde colligere possumus fuisse etiam eo tempore qui & hos inter se conciliare allaboraverint. Adversus Taurum quidem disputavit Plotinus de Platonica & Aristotelica Philosophiæ concordia, cui accedit auctor vitæ Aristotelis qui dis-

differte negat Platoni contradicere Aristotelem. Porphyrius qui erat Plotini discipulus septem libris confirmare conatus est unam esse Platonis atque Aristotelis Sectam. Cicero primus inter Latinos Syncrētismi hujus Philosophici auctor haberi potest. Boëtius etiam de Platonis & Aristotelis concordia se scripturum innuit. Per Barbararum gentium incursiones summa rerum omnium ignorantia, & densissima caligo orbem Christianam invasit: ea vero utcumque dispelli cœpit, cum infelici fato Theologia atque Philosophia Scholastica caput erigeret. Floruit tamen ea ætate Bernhardus Carnotensis qui itidem Peripareticæ atque Platonice Scholæ Syncrētismum propagare instituit, paucos tamen nactus approbatores. Scholasticos omnes fuisse Aristotelicos omnibus notum esse existimamus, quo factum est ut Platonis existimatio eo tempore imminuta fuit donec renascentibus bonis literis, nonnulli fuere qui Platonē pristinam reddere dignitatem conati sunt, eumque Aristoteli præferre nulli dubitarunt, reclamantibus magnopere Aristotelicis. Tum novis conciliationibus data fuit occasio. Johannes enim Picus Mirandulæ concordiaque Comes, in famosis illis thesibus inter alia paradoxa hoc etiam defendendum suscepit, nullum esse quæsitum naturale aut divinum in quo Aristoteles & Plato sensu & re non convenient quamvis verbis dissentire videantur. Imo librum quoque scripsit de concordia Aristotelis cum Platone. Huic a nonnullis adjungitur Paulus Schalichius & Franciscus Cataneus Jecetius quorum tamen opera cum ipsis conscripta & tenebris tradita sunt. Eidem porro labori inhæserunt Symphorianus Camperius Lugdunensis Gal-
lus in signis medicus, qui de Platonis cum Aristotele

Sym-

9
Symphonia commentatus est, & Sebastianus Hispalensis
qui de consensu Platonis & Aristotelis in ea Philoso-
phiæ parte quæ de natura est librum reliquit. Caterum
refert Franciscus Piccolomineus multos sua ætate in
Italia extitisse horum Philosophorum conciliatores,
quibus Jacobus Thomastus ipsum Piccolomineum ad-
dit, quippe qui dicere solebat, *Platonis & Aristotelis Phi-
losophiam duos quasi oculos humani aciem intellectus dirigere
quorum alterutro si quis careat cyclopi instar in hac rerum
universitate cum labi necesse sit.*

§. VII.

EXemplum ejusmodi conciliationum Aristotelis cum
Platone ex Sebastiani Foxi Morzilli Hispalensis de
natura Philosophiæ, seu de Platonis & Aristotelis con-
sensu librisquinque afferre lubet. De natura ipsa di-
sputatam jam pridem inter Philosophos fuit nec spes
ulla litis finiendæ affulget. Et Platonem quidem Fo-
xius observat, naturæ voce ipsam animam mundi si-
gnificare, quæ cum singulis rebus sit indita, vim quan-
dam agendi illis tribuat. Aristoteli autem dicit naturam
esse vim intimam rerum singularium quæ ipsæ sponte aut
moventur ad generationem, interitum, alterationem cæ-
teraque motionis genera, aut plane quiescunt & con-
sistunt in essentia jam adepta. Has duas sententias se-
quentem in modum conciliare annititur. Consentire
Plato atque Aristotelici videntur dum mundi animam
nominant naturam. Idem enim est naturam rerum
singularium initium mutationis & constantiæ earun-
dem nominare, atque a mundi anima vim hanc rebus
insitam participatione quadam ortam existimare. Ast du-
bito profecto an auctor ipse intellexerit quæ heic scri-
psit, quis enim tam expres est omnis cognitionis, ut

animam mundi Platonis & vim istam omnibus rebus insitam Aristotelis, unum idemque esse sibi persuaderi patiatur. Porro: principia rerum naturalium tria asseruit Plato, materiam, ideam, Deum, Aristoteles etiam tria, materiam, formam, privationem, ergo idem docent si numerum principiorum species. Sed qualis hæc est argumentatio, qui tria diversissima principia statuunt inter se consentiunt, quia tria diversissima principia statuunt. At existimat hæc principia inter se etiam conciliari posse. Dicit enim, de materia inter eos nulla est dissensio. Formam Aristotelis & ideam Platonis differre concedit, interim tamen cum Aristoteles in secundo Physicorum libro divinam quendam formam statuat a qua ceteræ formæ omnes oriantur, quas eadem ipsa complectatur, non procul eam a sententia Platonis absuisse putat. Sed Aristoteles ideas Platonicas impugnat quod non fecisset si idem cum eo sensisset. De tertio inquit rerum initio minime convenit Aristoteli cum Platone. Nihilominus tamen conciliationem tentat, disputando an privatio sit principium proprie sic dictum, id quod tandem negat, Deum autem ab utroque pro naturæ auctore diverso tamen modo agnoscere contendit. Quantum vero hi Philosophi hæc in re dissentiunt a Jacobo Thomasio in oratione de Platoniceis ideis exemplaribus, aliisque eruditis jam pridem ad oculum demonstratum est.

§. VIII.

INter recentiores Sectarum Philosophicarum conditores, duo imprimis nobis sese offerunt Petrus nimirum Ramus & Cartesius, qui utrique magnum in orbe erudito exitaverunt strepitum, multosque statim nacti sunt Sectatores & impugnatores immo etiam conciliatores.

tores. Quod ad primum illum attinet, notum est cum in multis ab Aristotele secessum fecisse, quod quidem ejus institutum vix innotuit, cum jam certatim magno clamore, veluti hominem seditiosum, novas res molientem cum aggrediebantur propugnatores Aristotelis. Mox pacis & concordiae amantes inscenam prodierunt Ramumque cum Aristotele maxime cum Melanctone convenire docebant; Melancton enim erat Philosophiae Aristotelicae addictus. Prodierunt jam Pauli Frisii comparationes dialecticae, Andreae Libavii Dialectica Philippo Ramea. Heizonis Buscheri Harmonia Logica Philippo Ramea, & infinitae aliae. Si enim unquam de rebus nullius momenti certatum fuit, ab Aristotelicis & Rameis sane hoc factum est. Quamobrem Johannes Bajerus Recte de Ramea Philosophia judicat, dum inquit at vero haec ipsa Rameorum a Peripateticis seu totalis seu partialis avulsio & scissio magni momenti non est. Quod enim corrigere & perficere voluerunt, quae vel male vel insufficienter tradita ab Aristotele sunt id bonum sane fuit propositum. At quomodo id egerunt? Rerum conceptus ab ipso acceperunt mutuo & alias notiones ipsi imposuerunt, alioque ordine pertractaverunt & fusius sermocinari docuerunt: quo ad caetera tantum ab Aristotele discrepantes, quantum ab ovo ovum aut a pise pium: aliqua etiam magis atque ipse depravaverunt; in filo Labyrinthi s. Cynosura & luce mentium universali, praef. Isag. Phanom §. 2. Gravioris momenti fuisse quae Cartesianos inter & Aristotelicos agitatae sunt controversiae, difficilior etiam videbatur conciliatio. Haec tamen difficultas non potuit abstergere viros alioquin eruditos Joh. de Raei, Henric. Svecum, ut & Johannem Christoph. Sturmium, quo minus

nus rationem pacis inter eos constituendam invenire tenerent. Et Sturmius quidem quamvis in Philosophia sua conciliatrice omni opera in id anniti videatur ut cum Cartesio in gratiam redire cogat Aristotelem: haftenus tamen nec Cartesianis, nec Aristotelicis persuadere potuit se serio & ex animi sui sententia ista de utriusque consensu fuisse commentatum.

§. IX.

EX allatis patere existimaverim, propagatores Syncretismi Philosophici orbi erudito nunquam defuisse. Eos rei literariae plurimum nocuisse tuto affirmare possumus. Namque ut dissentientes in concordiam redigerent, aut utriusque aut alterutrius mentem corruperunt. Præterea in errores gravissimos ipsi se præcipitarunt, & ineptis ac falsis ratiocinationibus causæ desperatæ consulere laborarunt. Licet amoris atque concordiae Studium præ se ferant hoc tamen unice ad fallendos alios esse comparatum. Syncretismum vero dum proscribimus, tolerantiam tamen amorem, atque concordiae studium commendamus. Verbis celeberrimus Budd. a Fried. Gentzkenio in historia sua Philosophica allatis opusculum hocce concludimus. *Sincere, inquit omnium Philosophorum sententia investiganda & proponenda est, Sineque affectu approbanda, quæ cum veritate consentiunt; reliqua modeste & sine acerbitate rejicienda. Ita demum & controversiis modus finisque ponetur & veritas simul triumphabit regiaque via sine impedimentis ad eam contendere licebit.*

S. D. G.

